

Črna, izvzemli ponedeljek, vsak dan jutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška št. 20, I. nadstropje. Dopolniti se pošiljajo uredništvu. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj je odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik: dr. Josip Tiskar. — Tisk: Tiskarna "Slovenija" v Ljubljani. — Znak za mesec: L. 7. — 3 mesece: L. 21. — 6 mesece: L. 42. — 1 leto: L. 84. — Za inozemstvo mesečno 4 lire.

JUGOSLOVENSKA

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L. 1. — Oglasi denarnih zavodov po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Bojazen za ustavo

Dejstvo, da je fašistovska stranka imenovala poseben odbor strokovnjakov za proučevanje vprašanja preuredbe ustave, je povzročilo v italijanskem časopisju in v vseh nefasistijskih političnih krogih precejšnje vznemirjenje, ki se ni še poлегlo. Nastal je bil pravi alarm, za katerega je dala povod nevarnost — namišljena ali resnična — da bi fašizem znal odpraviti sedanjo italijansko ustavo, ki predstavlja eno najdragocenejših pridobitev preteklega stoletja in katere postanek je tesno zvezan z vsem onim veličastnim gibanjem, ki je znano pod imenom italijanskega «risorgimenta» ali vstajenja. Sedanja ustava krajevine Italije je poleg tega ena najstijajnejših listin in formulacij liberalnih in demokratičnih idej, v katerih imenu so se vodile vse dolgeletne borbe za osvoboditev italijanskih dežel izpod tujega jarma in za njih združitve v enotno Italijo pod savojško vladarsko hišo.

Ze sama misel, da bi se znalo zgoditi, da se ta narodna svetinja «oskruni», je morala po tem takem globoko vznemiriti vse prave privrženice liberalnih in demokratičnih političnih nauk, ki so utešeni v sedanji italijanski ustavi. In alarm, ki je nastal že vsled samega dejstva, da je bil imenovan poseben fašistovski odbor za preuredbo ustave, nam jasno priča, kako zelo občutljivo je italijansko javno mnenje ravno na tem mestu. Tudi Mussolini sam, ki stoji sicer na stališču, da je sedanja narodna vlada dolžna vladanim le malo pojasnil, je moral to občutljivost upoštevati ter je v namen pomirjenja razburjene javnosti izjavil na seji ministrskega sveta, da ni imel fašizem nikdar namena teptati pod nogami ustavo, temveč, naprotno, postavil si je cilj, da zopet vzpostavi staro ustavnost v njeni prvotni obliki, ki so jo bili demagoški običaji in protustavne razvade parlamentarne življenja zadnjih desetletij popolnoma izpaciili. Slične namene da ima fašizem tudi glede monarhije, ki jo hoče le ojačiti in dvigniti iz ponižanja, v katero jo je pahnila parlamentarna demagogija zadnjih let. Podobno izjavo je dal v isti namen tudi prej imenovani odbor strokovnjakov za preuredbo ustave, ki je poleg tega tudi naglasil, da je njegovo delo popolnoma ločeno od odgovornosti fašistovske vlade.

Te izjave so javnost nekoliko pomirile, toda le deloma. Da bi bila popolnoma pomirjena, bi ji bil moral vodja fašistov dati izrecno zagotovilo, da fašizem sploh ne misli na nikakršno preuredbo ustave. Tega zagotovila pa javnost ni dobila, temveč je izvedela, da ima sedanja vlada trden namen dopolniti sedanjo ustavo z novimi temeljnimi zakoni, ki bodo v skladu z novimi razmerami. In to stališče fašistovske vlade je popolnoma logično in upravičeno. Kakor znano, zastopa fašizem trdovratno in odločno mnenje, da ni bil njegov prihod na vlado le navaden puč, temveč da je napravil pravo in pravilno revolucijo. Fašistovska revolucija sicer ni bila krvava kakor francoska koncem XVIII. stoletja in nedavna ruska revolucija, toda kljub temu je napravila konec vsemogočnosti parlamentarne demokracije in s tega stališča hoče fašizem, da mora njegov nastop na vsak način pomeniti začetek nove dobe v zgodovini Italije. Z drugimi besedami: fašizem hoče doseči, da se bodo na poti, po kateri je šel, točno poznale sledi njegovih stopenj. Tega pa seveda ne bo mogel doseči, ako ostane le pri osebni diktaturi g. Mussolinija, kajti osebe so sicer jaka, toda kljub temu

zelo mišljiva središča. Na drugi strani pa je že v definiciji revolucije kot takšne, da mora izpremeniti temelje državnega življenja in usmeriti razvoj po novi poti. Vse to pa je nemogoče, ako ostane tudi po revoluciji vse po starem, t. j. ako ostanejo temeljni zakoni, ki so formulirani v ustavi, popolnoma neizpremenjeni.

Ako promatramo sedanji položaj v Italiji s tega stališča, moramo priti do zaključka, da je ta položaj nenormalen in še vedno istotako revolucionaren, kakor je bil v začetku fašistovskega prevrata. Fašistovska revolucija ni še dobila svoje stvarne vsebine v obliki kakšne dalekosežne izpremembe na temeljih državnega stroja. Fašistovska revolucija ni še dala Italiji svoje fašistovske ustave, ki naj bi bila nekakšaj pot v njeno novo bodočnost in bi napravila konec revolucionarni zmešnjavi. Na drugi strani pa imamo še vedno pravzaprav dve vladi, državno vlado na eni strani, na drugi pa veliki fašistovski svet, kateri prvi odloča o najvažnejših političnih vprašanjih.

Fašistovska revolucija torej še ni formulirana in vsled tega je, kakor rečeno, popolnoma logično, da smatra fašizem za eno svojih najvažnejših nalog, da ji preskrbi čim prej tako formulacijo v obliki preuredbe ustave. Kakšna bo ta preuredba, je sedaj težko reči. Vendar ne smemo pozabiti, da smatra fašizem svojo revolucijo v prvi vrsti za protiparlamentarno in protidemokratsko. Na fašistovskem shodu v Neapolju je g. Mussolini sam proglasil parlament za igraro, ki jo fašizem noče jemati iz rok ljudstva. Isti Mussolini je povedal nedavno v svojem članku «Forza e consenso», ki je bil objavljen v fašistovski smotri «Gerarchia», da se bo fašizem oslanjal na svojo moč, ako ne dobi prostovoljnega pristanka s strani vladanih. Nekaj drugi fašistovski veljak (podminister Rocco, ako se ne motimo) je razvijal nedavno teorijo, da je namen fašizma ustvariti novo carsko družbo (società imperiale), ki naj stopi na mesto dosedanjega preživle nacionalistične družbe. Vsi veljavnejši fašistovski prvaki pa niti ne definirajo fašizma kot politično stranko, temveč kot novi vladajoči razred, ki naj stopi na mesto trhle demokracije, ki da je za vedno odigrala svojo vlogo. Rimski list «Impero», ki zastopa fašistovsko imperialistično smer, je te dni odkrito izjavil, da si predstavlja preuredbo ustave tako, da bo zavlada v Italiji nova fašistovska aristokracija, med katero bo cesar brez vsakega parlamenta po svoji volji izbral svoje ministre.

Po vsem tem se vidi, da se bo izvršila preuredba ustave predvsem na račun parlamentarne institucije. Kakor je izjavil svoj čas Michele Bianchi, ki je desna roka g. Mussolinija, se bo področje parlamentarne zastopstva skrcilo na najsposobnejša vprašanja državne politike, medtem ko bodo vse druge zadeve poverjene raznim tehničnim svetom ali strokovnjakiškim odborom. Kako se bo izvršila ta preuredba, ali na ta način, da se sedanji fašistovski odbori strokovnjakov povzdignejo na čast zakonodajnih teles ali kako drugače, o tem se, kakor rečeno, ne da ničesar prerokovati. Pristaši liberalno-demokratskega parlamentarizma pa imajo vsekakor tehten razlog, da so vznemirjeni. Toda ravno to vznemirjenje v italijanskem javnem mnenju dokazuje, da bo vprašanje preuredbe ustave najkočljivejša točka na sporedu fašistovske revolucije.

Italija

Mussolini in rimske cerkev — Okrožnica prefektom

RIM, 4. Odslovitev ministrov ljudske stranke iz fašistovske vlade je brez dvoma zelo neugodno vplivala na že itak napete odnose med fašisti in posvetnimi predstavniki katoliške cerkve, ki imajo za seboj ogromne množice vernega italijanskega ljudstva. Ministrski predsednik Mussolini je skušal to napetost ublažiti in si obenem pridobiti simpatije v ljudskih, po večini kmetskih množicah ljudske stranke s tem, da je sprejel v svojo vlado tudi zastopnike ljudske stranke in da je postavil svoj program na čisto versko podlago. «Bog in domovina» je bilo geslo, s katerim je začel svoje delovanje kot ministrski predsednik.

Toda turinski kongres in poznejši dogodki, ki jim je dal ta kongres povod, so pokazali, da se ljudska stranka ne da izviti iz rok orožja, s katerim se je povzpela do svoje moči. Po izstopu popularskih ministrov iz vlade je izbruhnilo v fašistovskih množicah pritajevano sovraštvo proti ljudski stranki zopet na dan v obliki napadov na popularske ustanove. Boljše agitacije za svoj program si ljudska stranka, seveda, ni mogla želeči, kajti napadanje in preganjanje eminentno katoliške stranke je pač očiten dokaz o neiskrenosti verske podlage fašizma. Dejstvo, da je fašistovska milica tupatam dobila ukaz sodelovati pri verskih manifestacijah, ni moglo tu mnogo izdati.

Stvar je postala zadnje čase tako resna, da je ministrski predsednik Mussolini smatral za potrebno, poslati vsem prefektom v kraljevini posebno okrožnico, s katero jih odločno poziva, da poskrbe, da se ni-

kakor ne motijo verske manifestacije in da zagotovijo največje spoštovanje duhovnikov.

Mussolini ima pač mnogo preglavic s svojimi številnimi pristaji, ki ne razumejo njegovega programa.

Kongres italijanskih žena

RIM, 4. Včeraj se je tukaj svetovno otvoril III. kongres italijanskih žena, katerega se udeležuje kakih 2000 žena. Kongresu predseduje grofica Spalletti. Značilno je, da na kongresu niso zastopane ženske iz nižjih družabnih slojev. Minister Gentile, ki se je udeležil kongresa v imenu vlade, je imel že na prvem zborovanju navdušen govor. Govoril je o temi kongresa «Družinska vzgoja» in poudarjal, da mora vzgoja v družini pripraviti državljane za delo za domovino.

Obnovitev italijansko-jugoslovenskih stikov za izvršitev svetomargerskih dogovorov

RIM, 4. Jugoslovenski poslanik pri italijanski vladi Antonijević se je povrnil iz Beograda, kjer je imel več pogovorov s kraljem Aleksandrom in z voditelji jugoslovenske zunanje politike, kjer se je največ razpravljalo o italijansko-jugoslovenskih pogajanjih za izvršitev svetomargerskih dogovorov. Takoj po povratku se je Antonijević podal v palačo Chigi, kjer je imel daljši pogovor z Mussolinijem in generalnim tajnikom na zunanjem ministstvu sen. Contarinijem.

Vorovski ostane v Rimu kot ruski zastopnik

RIM, 4. Ze delj časa se je pojavljala v listih vest, da bo dosednji zastopnik ruske vlade v Rimu zapustil svoje mesto. Vest je bila svoj čas tudi zanikana, toda sedaj se je izkazala za resnično. Na mesto Vorovskega, ki se na-

haja sedaj v Londonu, je prišel kot zastopnik ruske vlade v Rim — princ Gortakov, nečak znanega ruskega kanclerja iz Bismarckovih časov. V pogovoru s časnikarji je Gortakov izjavil med drugim to-le: «Smatram, da sem s sprejemom mesta ruskega zastopnika v Rimu izvršil svojo dolžnost, ki mi gre kot državljanu in patriotu. Tu ne gre za drugo nego za delo za svojo nesrečno zemljo in za njeno povzdigo iz toliko nesreč, ki so po večini posledice vojne in strašne blokade L. 1919-20. ter meščanske vojne. Če bi moji sonarodnjaki, namesto da pripravljajo zarote v inozemstvu in mesto da pripravljajo propagando po časopisju hoteli lojalno služiti ne stranki, ki je sedaj na vladi, temveč lastni državi s svojo izkušnjo in znanjem, bi se lahko brez vsakih poteškoč vrnili v domovino, kakor so storili že mnogi med njimi. Življenje v Rusiji se počasi toda gotovo reorganizira. Vzpostavili smo stike s skoraj vsemi državami sveta.

Jaz sem prišel v Italijo s trdnim namenom, da naredim vse mogoče za izboljšanje odnosov med obema državama. Italija in Rusija imata mnogo skupnih interesov. Ni treba, da vam še posebej pravim, da bi našla Italija na Črnem morju široko polje za svoje delovanje. Lahko bi osmerila tjakaj toliko energije, ki stoji sedaj neizrabljena doma. Sedanja sovjetska zakonodaja ne bo ovirala tega delovanja, kakor se napačno misli, pač pa ga bo le pospeševala. Prepričan sem — je zaključil princ Gortakov — da bom našel ravno tako dobro voljo tudi pri vaši vladi, da se končno pride do praktične in definitivne podlage za vzpostavitev italijansko-ruskih odnosov.

RIM, 4. Rusko poslanstvo v Rimu poroča, da se neresnične vesti o spremembah v sestavi ruskega zastopništva v Italiji. Gortakov je bil poslan v Italijo le kot namestnik zastopnika trgovskega in zunanje komisariata, medtem ko ostane i v nadalje Vorovski kot zastopnik ruske vlade v Italiji.

Mussolinijeva poslanica pred prihodom angleškega kralja

LONDON, 4. Mussolini je dal rimskemu dopisniku «Timesa» sledečo poslanico za njegov list: «Obisk angleškega kralja in kraljice v Rimu je dogodek, kateremu pripisujejo Italijani vseh strank posebno v sedanjem položaju veliko važnost. Posebno je zame v gotovem pomenu besede laskavo, da pride angleški kralj prvič v Italijo, ko je ta pod trdno fašistovsko vlado. Njegovi spremljevalci in angleški časnikiarji bodo lahko tu sodili notranje razmere Italije ter se prepričali, da se vse ljudstvo udeležuje mirno dela za obnovo Italije. Vsi Italijani si želijo ohraniti prijateljstvo angleškega naroda in ga še bolj izpolniti. Prepričan sem, da bo prebivalstvo Rima in drugih mest italijanskih prisrčno sprejelo angleško kraljevo dvojico in da bo ta obisk trajno uplival na zgodovino obeh držav.»

Obletnica pohoda Garibaldincev

RIM, 4. Nocoj odputuje državni podtajnik za prosveto on. Lupi v Quarto dei Milie na slavnosti obletnice pohoda Garibaldincev.

Jugoslavija

Otvoritev narodne skupščine. — Hrupni nastopi demokratov proti radikalom.

BELGRAD, 3. V parlamentu je bilo včeraj zelo živahno. V vseh klubih so razpravljali o formalnostih, ki jih ima narodna skupščina v smislu poslovnika izvršiti, da se izvede ne konstituiranje. Klubi so pred vsem razpravljali o volitvi članov verifikacijskega odbora. V smislu člena 4. poslovnika je treba voliti 21 članov. V radikalnem klubu se je že ob 10. dopolne razvila živahna debata o vprašanju teh volitev in so se določili kandidati. Radikalna stranka kandidira v ta odbor 12 svojih članov, med temi Marka Gjurčića kot predsednika. Radikalni klub je tudi razmotrival o volitvi stalnega predsedništva narodne skupščine. Za predsednika narodne skupščine nameravajo radikalni kandidirati g. Ljubo Jovanovića, ki bi nato kot minister ver demisijski niral.

V verifikacijski odbor odposlajo dalje demokratke 4. Slov. ljudska stranka 2, muslimani 2 in zemljoradnički enega člana.

Včeraj je bila tudi prva seja ministrskega sveta. Rešene so bile nekatere tekoče zadeve in dovoljeni posami krediti, na kar je ministrski svet prišel diskusijo o vladinem programu. Ljubo Jovanovića je bila poverjena sestava deklaracije, ki se ima prečitati v eni bodočih sej, takoj, ko skupščina reši gotove poslovne formalnosti v svrhu svojega konstituiranja. Kolikor je posneti iz splošnega obrisa, bo delovni program vlade obsegal te-le točke: 1) rešitev zakona o državnih uradnikih in nameščilih; 2) zakon o invalidih; 3) zakon o vojski, ne reorganizaciji; 4) zakon o državnem proračunu za L. 1923.—24.; 5) zakon o izenačenju davkov; 6) zakon o zavarovanju proti vremenskim neugodam itd.; 7) zakon o zborovanju in tiskovini svobodi; 8) zakon o cestah.

V tem okviru ima vlada delovati, da izvede popolno notranjo ureditev države. Poleg tega pa bo vlada v deklaraciji postavila temeljna načela, ki zadevajo končno ureditev vseh političnih problemov, kateri še vedno pretresajo državne temelje.

Po parlamentarnem običaju je bila včeraj tudi konferenca vseh klubovih načelnikov. Razpravljali so o možnosti skupne liste kandidatov za verifikacijski odbor. Demokratje, stopajo v skrajno krilo opozicije, so odklonili skupno listo, zaradi česar se današnje volitve vrše na podlagi proporcije. Za izid teh volitev vlada v parlamentarnih krogih napeto zanimanje, kajti te volitve bodo prinesle jasno sliko, kako oporo bo imela radikalna stranka v narodni skupščini.

V glavnih črtah je grupacija v parlamentu tako razporejena: Obstojajo tri močne parlamentarne skupine: 1. vladna skupina, razpolagajoč s 132 glasovi, to je radikali, Nemci in džemjeti. 2. Zmerna opozicija, obstoječa iz 48 poslancev muslimanov, Slovenska ljudska stranka, socialisti, dr. Drinkovića in črnogorskega federalista. 3. Najstrožja opozicija, obstoječa iz 62 poslancev, demokratov in zemljor-

radnikov. Ako Radić ne pride v parlament, kar je lahko smatrali za gotovo, tedaj ima radikalna vlada znatno večino v kombinaciji z zmerno opozicijo.

Po končani seji radikalnega kluba so se ministri sestali na konferenco v ministrskem svetu. Ob 12. so ministri prisegli zvestobo kralju in na ustavo.

Glavni organ radikalne stranke «Samouprava» piše o programu radikalne stranke ter med drugim veli: Nova vlada apelira na vse meščanstvo, da jo podpira v njenih nalogah. Potrebno je nežno čuvati plemensko in versko strpnost. Dalje naglašajo list, da bo nova vlada z vso vmo skušala izvršiti svojo politično misijo.

BELGRAD, 3. Današnje drugo redno sejo narodne skupščine je otvoril začasni predsednik dr. Peleš ob 10.15. Ko je tajnik dr. Janjić prečital zapisnik, se je posl. Voja Lazić (zem.) pritožil, ker ni zabeleženo v zapisniku, da je on na otvoritveni seji skupščine zahteval besedo, a je ni dobil. Pol. Magovčević (dem.): «Zato pa je Janjić skupno z Radićem podpisal Markov protokol». Janjić je odklonil, da bi se Lazićeva zahteva protokolirala, naker je dr. Peleš odredil glasovanje. Z radikali so glasovali za odobritev zapisnika SLS, spahovci, džemijet in Nemci, naker je bil zapisnik odobren. Klici demokratov: «Evo jih, nove zavezničke! Se Radić manjka!»

Nato je bil podpisan ukaz o imenovanju nove vlade. Ko je čital Janjić imena ministrov so mu demokrati klicali: «Ubogi Janjić. Zopet je propadel!» (Splošen smeh.) Glas: «Zato pa je njegovo ime na protokol!»

Skupščina je prešla za tem na dnevni red: Volitev verifikacijskega odbora. Na pismeno vprašanje posl. Pečića (dem.), zakaj na zadnji seji skupščine ni dobil besede, je dr. Peleš odgovoril, da mu je ni mogel dati, ker je hotel, da se najprej skupščina konstituirajo. Klici demokratov: «G. predsednik! Vstanite vendar, kadar odgovarjate. Bodite dostojni!» Peleš je nato svoje ponovil odgovor. Posl. Pečić se je oglasil zopet k poslovniku, a ni dobil besede. Sledil je velik hrušč. Dr. Lukinić in Magovčević sta skočila proti predsedniku. Pečić: «To je nasilje! Po poslovniku moram dobiti besedo!»

Dr. Peleš je odredil volitve za verifikacijski odbor. V tem trenutku pa je posl. Čević odnesel žaro na demokratske klopi. Minister Uzunović je razburjen skočil proti posl. Pribečeviću, a ga je zavrnil dr. Krizman.

V splošnem trušču je moral dr. Peleš prekiniti sejo, ki se je nadaljevala ob 10.45. Prišlo se je takoj glasovanje, ki je trajalo pol ure. Ob 11.10 je bil končan skrutinji. Glasovalo je skupno 232 poslancev in so dobili: radikali 128 (11 članov), demokrati 52 (5), muslimani 21 (2), zemljoradniki 9 (1), SLS 22 (2).

Nato je dr. Peleš izjavil, da se je na današnji seji zgodil neljub slučaj (medklic: «Kršitev poslovnika s strani predsednika»). Posl. Čević je pred glasovanjem vzel žaro in tako začasno onemogočil glasovanje. Zato bo na prihodnji seji predlagal, naj se Čević kaznuje.

Prihodnja seja skupščine bo sklicana, ko konča verifikacijski odbor svoje delo.

Poljska

Obletnica poljske ustave.

VARSAVA, 4. V navzočnosti predsednika republike in celokupne vlade je bila proslavljena obletnica poljske ustave iz leta 1791. Svečanostim je prisostvoval tudi diplomatski zbor.

Francija

Francija odklonila nemške predloge

PARIZ, 4. Včeraj se je sestel ministrski svet pod predsedništvom Milleranda. Po seji je bilo izdano to-le poročilo: Ministrski predsednik je poročal o noti, ki mu jo je izročil nemški poslanik. Ministrski svet je bil soglasen v tem, da je nota nesprejemljiva, toliko zaradi pogojev, ki jih vsebuje, kolikor zaradi pomanjkanja jamstev in končno tudi zaradi nezadostnosti ponujene svote. Ministrski predsednik se bo sporazumel z belgijsko vlado za odposlanje odgovora nemški vladi in za sporočitev tega odgovora zaveznikom.

Poincaré je takoj po seji ministrskega sveta sestavljal besedilo odgovora na nemško noto. Besedilo je nesel poseben sel v Bruxelles belgijski vladi.

Agencija «Havas» pravi, da bo belgijski vladi ostalo prosto: ali sprejeti francosko besedilo ali pa sestaviti posebno besedilo, ki bo izražalo njeno stališče. Ve se pa, da se stališče belgijske vlade popolnoma strinja s stališčem francoske vlade. V odgovoru francoske vlade, ki je skoraj ravno tako dolg kakor nemška nota, se natanko pojasnjujejo vzroki, zaradi katerih se smatrajo nemški predlogi za nesprejemljive. Predvsem je nesprejemljivo nemško stališče, da je izpraznitve zasedenega ozemlja predpogoj za vsaka pogajanja. To stališče bo naredilo za nesprejemljive tudi nadaljnje eventualne predloge; ker zavezniki nameravajo obdržati zalog, ki so si ga vzeli po treh letih potrditvega čakanja. Ponudbe kanclerja Cuna ne vsebujejo nikakih pozitivnih jamstev in tudi ne vežejo dobre vere njegove države. Odstavki nemške note, v katerih se zahteva odprava carinske črte, sklenitev arbitražne pogodbe med Nemčijo in Francijo, odpoved zalogom in sankcijam in sklenitev dogovora glede Porenja, so v navzkrižju z versaillesko pogodbo.

Francoska vlada bo tekot današnjega

dneva sporočila besedilo svojega odgovora rimski in londonski vladi. Nemški vladi bo sporočen odgovor v petek ali soboto jutraj.

Francija ne misli opustiti svoje politike

PARIZ, 4. Iz pooblaščenega vira se poroča, da ne bo po besedilu Poincaréjevega odgovora francoska vlada stopila v nikaka pogajanja z Nemčijo, dokler ne bo nemška vlada ukinila pasivno rezistenco v ruhrski kotlini. Enako stališče je zavzela tudi belgijska vlada. Francija bo izpraznila ruhrsko kotlino sorazmerno s plačili odškodninskih obvez Nemčije. Tudi ne more Francija privoliti v drugačno rešitev odškodninskega vprašanja, kakor je bilo dogovorjeno med zavezniki in Nemčijo dne 6. maja 1921.

Poincaré protestira proti prepovedi alkohola na ladjah v ameriških lukah.

PARIZ, 4. Poincaré je protestiral pri vladi v Washingtonu radi sklepa najvišjega sodišča, da ne smejo inozemske ladje voziti alkoholnih pijač po ameriških teritorialnih vodah.

Ameriški listi o nemški ponudbi.

PARIZ, 4. Listi objavljajo sodbje nekaterih ameriških časopisov o nemški ponudbi. Tako piše «New York Times», da je nemška ponudba nezadostna in dostavlja, da je ista nemškega značaja z vsemi svojimi pritožbami. «Washington Star» razlaga težkoče za sklenitev pogodbe o nenapadanju, ko je Nemčija tako cinično razveljavila dogovor za jamčenje neutralnosti Belgije. Splošno se povdarja, da ni Nemčija menjala s to ponudbo svoje hinavske politike.

Angleška vlada bo čakala na francoski odgovor.

PARIZ, 4. «Echo de Paris» poroča iz zanesljivega vira, da ne bo angleška vlada odgovorila na nemško noto, dokler ne bo poznala besedila tozadavnega odgovora Francije.

Nemčija

Jugoslavija in odškodnine — Pogajanja za prepustitev dobav v naravi s strani Anglije in Francije

BERLIN, 4. Iz dobro poučene strani se poroča, da mislite Anglija in Francija prepustiti Jugoslaviji velik del dobav v naravi na račun vojne odškodnine, in sicer bi prepustila Anglija takih dobav v vrednosti 80 milijonov, Francija pa za 100 milijonov mark v zlatu. Jugoslovenska vlada se še pogaja za te dobave, ki bodo prišle zelo prav domačemu gospodarstvu, medtem ko delajo v Franciji in Angliji le škodljivo konkurenco tamošnjim industrijam.

Protest Porenjev proti francoski politiki.

BERLIN, 4. Wolfova agencija javlja: Vse politične stranke in vse važnejša porenjska društva in zveze so podpisale proglas v katerem trde, da vseporenjsko ljudstvo svečano prestopira pred vsem svetom proti francoski politiki. V proglasu se poudarja, da se Porenjci ne bodo vpogajali pred tujo voljo in da ne bodo nikoli dovolili, da bi tuji odločali o njihovih pravicah. V proglasu se končno ponovno poudarja zvestoba in pokrščenina nemški domovini in se odločno odklanja vsak predlog za ustanovitev porenjske republike.

Bolgarska

Vesti o skritih zalogah orožja neresnične.

SOFIJA, 4. Bolgarska brzojavna agencija zanika vest inozemskih listov o odkritju tajnih zalog orožja na Bolgarskem ter dostavlja, da je Bolgarska točno izvršila vse vojaške določbe Neullijevske mirovne pogodbe. Končno izjavlja, da je Bolgarska trdno odločena nadaljevati svojo miroljubno politiko in da ne potrebuje radi tega nikakega tajnega oboroževanja. Tudi ni res, da se bo jugoslovensko-bolgarska komisija, ki se bo v kratkem sestala v Sofiji, razpravljala o izročitvi vojnih zločincev.

Avstrija

Mađarski napad na Buško.

DUNAJ, 3. Tukajšnji listi poročajo, da pripravljaja Hejjas akcijo proti Buškemu. Vpadi na čehoslovsko mejo so delo zbujačih se Mađarov, katerim je tudi Horthy nedavno tega v svojem govoru obljubil razveseljivo dogodek v Buškem. V poslednjem času je prišlo v Buško mnogo mađarskih mešetarjev, ki so tam trosili letake, s katerimi pozivajo verne Mađadre, naj bodo pripravljeni. V Buško se ima vihotapiti 5000 kmetskih delavcev iz vrst probujajočih se Mađarov, ki naj bi se v ugodnem trenutku polastili vlade. O tej mađarski nakani je Avstrija zvedela šele zadnje dni.

Pibitalkoholno gibanje v Ameriki — Pol milijona zdravniških receptov ponarejenih

NEW YORK, 4. Uradi za izvrševanje zakona proti alkoholnim pijačam so raznašli nad pol milijona ponarejenih zdravniških receptov, ki so bili predloženi raznim lekarnam za nakup žganja (whisky).

Dogovor za jugoslovensko svobodno cono v Solunu podpisan.

ATENE, 4. Tukajšnji jugoslovenski poslanik je obiskal ministrskega predsednika ter mu sporočil, da je dobil od svoje vlade pooblastilo za podpis dogovora in tozadevnih prilog za ustanovitev jugoslovenske svobodne cone v solunskem pristanišču.

Španski kralj v gosteh na belgijskem dvoru

BRUSELJ, 4. Na čast španski kraljevi dvojici se je vršilo v kraljevi palači svečano kosilo. Med obema kraljema so bile izmenjane iskrene napitnice.

Argentinijski zopet v Zvezi narodov

BUENOS AIRES, 4. Predsednik republike De Alvear je odredil, da se bo Argentinijski zopet vpisala kot članica v Zvezo narodov.

Konferenca v Lausanni

Razprava o davčnih določbah in režimu tujecev končana

LAUSANNE, 4. Včeraj se je sestel gospodarski odtok konference pod predsedništvom kom. Montagne. Odtok je najprej razpravljal o vprašanju odprave gospodarskih kapitulacij. Razpravljalo se je tudi o vprašanju asimilacije libijskega blaga z italijanskim. Turška delegacija se temu načelno ni upirala, poudarjala je pa, da spada to vprašanje v trgovsko pogodbo. Odtok je nato prešel na razpravo o davčnih določbah dogovora glede postopanja s tuji v Turčiji. Slo je predvsem za davčno asimilacijo med civilnimi, trgovskimi in industrijskimi družbami. Turki trdijo, da njihov zakon ne priznava civilnim družbam pravne osebnosti. Povod živahni razpravi je dalo tudi vprašanje enakopravnosti med tujimi in turškimi družbami. Kom. Montagne je poudarjal, da bi morala Turčija obnoviti vse svoje gospodarsko življenje in da bi torej ne smela delati razlike med svojimi in tujimi družbami. Italijanska delegacija je živahno branila svojo zahtevo, naj izjemoma ostane še nadalje v veljavi davčna prostota, ki so jo bile doslej deležne na podlagi dogovora v Metelinu tuje religiozne, dobrotelne in šolske naprave, v kolikor je šlo za uvažanje predmetov, potrebnih za kult in porabo

teh naprav, v Turčijo. Turška delegacija se je odločno upirala nadaljevanju teh privilegijev, ki jih hoče odpraviti kot ostatak kapitulacij. Italijanska in francoska delegacija sta zastopali stališče, da je sicer določeno, da se odpravijo vsi privilegiji, ki temelje na kapitulacijah, da pa je treba upoštevati dejstvo, da so mnoge zavestne naprave zelo trpele vsled vojne in da so bile nekatere celo tudi uničene. Treba jim je torej dati vsaj najmanjšo odškodnino za omejeno dobo. Turška delegacija je tudi po teh izjavah zastopala stališče, da se mora odpraviti vsaka oblika kapitulacij, ni pa absolutno odklonila sklenitve posebnih dogovorov glede predlagane davčne prostote.

Razprava o davčnih določbah in režimu tujecev v Turčiji je s tem izčrpana. Finančni in pravni izvedenci bodo sestavili popolno besedilo tozadevnega dogovora. Na koncu se je ameriška delegacija izjavila, da so pri vprašanjih, o katerih je razpravljala gospodarski odtok, prizadete tudi Zedinjene države in da si zato pridržuje svoje tozadevne izjave. Na vprašanje angleškega delegata, kakšno stališče namerava zavzeti ameriška delegacija, je predsednik te delegacije izjavil, da ameriška delegacija ne namerava ovirati dela izvedencev, da pa bo podala svoje izjave na eni prihodnjih sej odtoka.

DNEVNE VESTI

POLITIČNO DRUŠTVO «EDINOST» V TRSTU, bo imelo v ponedeljek 7. t. m. ob 15. uri svoj redni sestanek v navadnih prostorih. Predsednik.

Zlata poroka. Danes ob 9. uri zjutraj se bo vršil v tukajšnji pravoslavni cerkvi redek obred: Občeznani stari narodnjak J. Ječič bo praznoval zlato poroko. Čestitamo!

Kralj podpisal odlok za asimilacijo poštnih uslužbencev v novih pokrajinah. Minister za pošto in brzojav je predložil kralju v podpis odlok za asimilacijo poštnih in brzojavnih uslužbencev novih pokrajin, ki so služili še pod prejšnjo vladavino.

Dvojezični vzorci za davčne napovedi v Južnem Tirolu. «Tiroler» obvešča svoje čitatelje, da je izdal trentinski prefekt nalog, da se imajo dostaviti nemškimi občinami vzorci za davčne napovedi sestavljeni v italijanskem in nemškem jeziku. Če številno dostavljenih vzorcev ne nično razveljavila dogovor za jamčenje neume dajo tiskati nove, istotake vzorce. — Trentinski prefekt je pameten mož in hoče olajšati davkoplačevalcem izvrševanje dolžnosti, od katere bo imel zakladni minister le dobiček. Upamo, da bodo naši prefekti tudi toliko razsodni. Prosim, da bi nas slovenske in hrvaške občine furlanske, tržaške in istrske pokrajine tozadevno na kratko obvestile.

Začasna odprava carine na sladkor. Rimska «Gazzetta Ufficiale» objavlja kr. ukaz z dne 2. maja, s katerim se začasno odpravlja carina na sladkor. Ukaz sestoji iz treh členov. Prvi pravi: Do novih določb je dovoljeno uvažati v kraljevino sladkor 1. in 2. vrste prosto obmojne carine. Cl. 2.: Oproščene bodo carine samo pošiljke, ki so se odposlale potem ko je stopil priučiški ukrep v veljavo. Cl. 3.: Priučiški ukaz stopi v veljavo na dan objave v «Gazzetta Ufficiale».

Na poti razveljavitve italijanskega civilnega zakonika na nove pokrajine. Uradni list objavlja odlok o razveljavitvi preliminarnih določb k italijanskemu civilnemu zakoniku na nove pokrajine, kakor tudi predpisov in z njimi združenih določb civilnega in trgovskega zakonika.

Učiteljska v novih pokrajinah. V smislu odloka za reformno srednje šole bodo obstojale še nadalje v novih pokrajinah sledeča učiteljska: V Gorici, Poreču, Tolminu, Tridentu, Trstu, Zadru in Boznu.

Izseljevanje v Ameriko. K večeršnjemu poročilu dodajamo, da je poleg označenih listin izseljencu še potrebno posebno dovoljenje župana, da se lahko izseli, pri mladoletnih pa še poleg tega privolitve očeta ali varuha v izselitev.

Selitev. Kdor je primoran se preseliti v Južnolavio, naj se zgleda v ul. Torre bianca 39/1 pri A. Podberščaku. Ako se prikladi več družin, da skupno najemajo železniški voz (vagon), si s tem prihranijo na stroških za prevoz.

Društvo državnih upokojencev javlja, da je razpisal natečaj za mesto društvenega tajnika. Natečaj se smejo udeleževati samo člani. Prosnje je treba predložiti vodstvu (Via Cecilia Rittmeyer št. 7/II) do 25. t. m. v vodstvu so na ogled tudi pogoji.

K razpustu občinskega sveta v Medani. V «Edinosti» z dne 25. aprila smo poročali, da je bil z odlokom podprefektura v Gradski odstavljati župan Josip Gradnik in razpuščen občinski svet v Medani. Kot vzkroče je navedel ta dekret protitalijansko delovanje župana Gradnika, ker je

povesil italijanski napis na občinskem domu tako, da je ostal skrit. Naš dopisnik je dodal, da resnični vzrok tiči v tem, da je brški diktator Armando d'Ottone večkrat pozival g. Gradnika, naj vstopi v fašizem, da pa se g. Gradnik temu pozivu ni udal. V dopolnilo, oziroma kakor pravi on, v popravilo tega članka nam je g. J. Gradnik poslal sledečo izjavo:

«Nikdar mi ni bil predlagan vstop v fašizem od g. dr. D'Ottone in ne od drugih članov direktorija (odborna).

Nadalje izjavljam: V mesecu septembru prejšnjega leta sem zvedel, da hočejo zažgati nekateri fašisti iz Gradške in Monfalcone (Tržača) županstvo in moje hišo. Obrnil sem se takoj do g. dr. D'Ottone in prosil zaščite, in res je, da se je odpravil drugega dne z menoj v Gorico, kjer je vsled pogovora z nekim članom deželne fašistske federacije bila nevarnost odstranjena.

Akoravno je zamudil g. doktor pri tem cel dan in žrtvoval s tem svoje lastne interese, je odklonil odločno vsako rikompensacijo, ter mi ponudil svojo pomoč tudi za v bodoče.

Medana, 2. maja 1923.

J. Gradnik, bivši župan občine Medana. — Nerazumljivo nam je le, da g. Gradnik na eni strani uživa tako protekcijo s strani (imenimno dete s pravim imenom) odločilnih činiteljev ter ima ponujeno pomoč tudi za v bodoče, na drugi strani pa da ga odstavlja.

Društvene vesti

Ženska podružnica Šolskega društva ima nocoj ob 18. uri sejo. Pridite vse!

«Navaden človek». Šaloigra znanega humorista Nusića. V nedeljo dne 6. t. m. ob 7.30 zvečer uprizori Sentjakova čitalnica to smešno polno šaloigro. Humorističen prizor sledi humorističnemu prizoru, smeha ni konca ne kraja. Kdor se torej želi enkrat od srca nasmejati, naj pride v nedeljo v dvorano DKD pri Sv. Jakobu.

Srednješolsko društvo «Zora». Danes ob 16. uri redna odborova seja. Ob 17.30 sestanek s predavanjem. — Odbor.

«Kolo» — Današnja vaja odpade. — Jutri kot po navadi vaja za moški zbor. — Odbor. **Planinsko društvo v Trstu.** Planinsko društvo naznanja udeležencem nedeljskega izleta v Rožansko dolino, da je skupna slika lepo uspešna. Kdor jo želi dobiti naj se oglasi pri društvem slikarju g. Pertolu — uredništvo «Edinosti» oz. pri društvem tajniku. Cena pojedine slike je 60 stot.

Planinsko društvo vabi tem potom svoje goriske člane in prijatelje da se v čim večjem številu udeležijo društvenega izleta na Trstel. Svidenje na vrhu. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

S koleza je padel pred sinočnjim 19-letni železniški podajač Fran Visintin, stanujoč v ulici Barbariga št. 2; pri tem se je pobil na raznih delih telesa, posebno po obrazu. Na zdravniški postaji, kamor se je zatekel, mu je zdravnik obvezal rane ter ga prepustil domači oskrbi.

Nesreča pri vojaških vajah. Nek vojak iz Milana (68 polk, 4. komp. strojnih pušk) nam piše: Dne 26. aprila se je pri vojaških vajah naenkrat razpočil sprednji del strojne puške ter lahko ranil 3 vojake in enega častnika. Med ranjenimi se nahaja tudi Slovenec Josip Mersnik iz Sv. Petra na Krasu, kateri bo v nekoliko dneh okreval.

Obupni čin brezposelnega mladeniča. Včeraj popoldne je stopil v mlekarno, nahajajoč se v ulici Molin grande št. 2, mladenič Jurij Crescini, brezposeln, stanujoč v ulici Ponderes št. 5, ter si naročil skodelico kave. Ko so mu postregli s to pižato, je mladenič, ne da bi ga kdo videl, stresel v kavo nek prah, pomešan vse skupaj ter naglo izpil. Kmalu nato je omahnil na stolico, bolesto stokaje. Navzoči ljudje so to opazili; priskočili so mladeniču na pomoč in ga zadržali, da ni padel na tla. Iz bližnje lekarnje je bila obveščena o dogodku rešilna postaja. Prišli na lice mesta, je zdravnik ugotovil, da se je mladenič zastrupil s sublimatom; izpral mu je želodec ter ga dal prepeljati v mestno bolnišnico, kamor je zastrupljenec dospel v precej nevarnem stanju.

Domneva se, da si je hotel mladenič vzeti življenje radi; bede, ker je namreč že delj časa brezposeln.

Voznikova nesreča. Voznik Anton Pettaros, star 50 let, stanujoč pri Sv. Alojziju št. 507, je pred sinočnjim vozil z dvoprežnim vozom po kolonjski cesti. Mož je bil nekoliko vinjen, vsled tega ni zadostno pazil na konje. Naenkrat so se ti splašili ter se spustili v divji dir. Voznik jih je skušal ustaviti; povlekel je za uzo, toda konji so še bolj potegnili in mož je padel z voza. Ker je imel roke zapletene v uzo, so ga konji vlekli precejšnjo koso ceste po tleh. Mimoidočim ljudem se je posrečilo ustaviti konje in tako so rešili vozniška iz nevarnega položaja. Spremili so ga na njegov dom. Ker se je mož počutil zelo slabo, je bil poklican na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki je pri preiskavi ponesrečenca dožgal, da si je ta zlomil desno ključnico in poleg tega dobil globoko rano na levi podlakti. Ker so le poškodbe precej nevarne, so prepeljali Pettarosa v mestno bolnišnico; sprejeli so ga v kirurški oddelku.

Arrestacija. Na podlagi aretacijskega naloga so pred sinočnjim policijski agenti aretirali 23-letno Amelijo Plunich, stanujočo v ulici Giuliana št. 82. Zensko se mora zagovarjati pred tukajšnjim sodiščem radi nakupovanja in skrivanja ukradenega blaga.

Protep med paglavci. Včeraj popoldne se je 11-letni deček Rihard Turco, stanujoč v Rozzel in monte št. 962, spril z nekim sovrstnikom. Mlečnozobna sta začela obdelovati drug drugega s pestmi ter se ruvala, kakor obsejena. Naenkrat je protivnik Turkov potegnil iz žepa žepni nož, sunil z njim prvega v levo ramo in zbežal urnih nog. Turco je bil spremljen na rešilno postajo, kjer mu je zdravnik obvezal par centimetrov globoko nenevarno rano.

Zares dobro obetajoča mladina...

Vesti z Goriškega

Društvo trafikantov Julijske Krajine s sedežem v Gorici naznanja vsem društvnikom, da je zborovanje, katero se je imelo vršiti dne 6. maja t. l., bilo je preloženo na dan 7. maja (ponedeljek). Začetek ob 9. uri v dvorani hotela pri «Treh kronah». V. Carducci. Pretreboval se bo sledeči dnevni red: 1) Citanje zadružnih pravil s popravno povzročene vsled pristopa v sindikalne korporacije; 2) Volitev vodilnega svetlovalstva; 3) Predlog za ustanovitev zadruge razprodajalcev in zalagateljev te pokrajine; 4) Citanje spomenice naslovljene finančnemu ministru; 5) Slučajnosti. Ker je to posvetovalne velike važnosti za vse, se prosijo vsi člani, da se ga gotovo udeležijo.

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem bgu.		
avstrijske krome	0.40	0.40
avstrijske krome	0.0280	0.00
čistoizvalne krome	60.60	60.70
dinarij	21.60	21.75
lejl	0.25	0.70
marke	0.0526	0.0555
dolarji	20.3250	20.4
francoski franki	136.40	137
švicarski franki	369	371
angleški funti papirnati	94.65	94.95

Mali oglasi

ORKESTRON, velik, skoraj nov, 24 plesnih plošč, se prodaja tudi na obroke - po nizki ceni. Via Molino a vapore 3/II. 6

V NAJEM se da skladišče z dvoriščem in Lopo, pripravno za vsako lesno obrt. Ulica Tesa št. 33. 633

NAZNANJAM slavnemu občinstvu, da se bo točilo od sobote naprej domače vino pri Francetu Štuka v Barkovljah (na gornji cesti) 628

BABICA, autorizirana, sprejema noseče. Ljubljana oskrba. Corso Garibaldi 23/1 629

V VOLOSKEM se prodaja hiša s trgovino, na najpomembnejšem kraju. Pojasnila daje Pave Vuketič, Opatija. 593

ISCEM 17 do 24 letnega mladeniča, (kateri se razume tudi nekoliko v mesarski obrti) za opravljanje domačih poslov. Plača po dogovoru. Ponudbe na: Franc Urbančič, mesar in gostilničar v Kobaridu 632

MLADENIČ 23 leten, bivši uslužbenec, več slovenskega in italijanskega jezika v govoru in pisavi, išče primerne službe, najprej kot praktikant za manjšo plačo. Ponudbe pod «Vešč» na upravnistvo 631

BRIVNICA z dišavarnico, zelo dobro upeljana, na meji, se prodaja. Naslov pri upravnistvu. 630

SIVALNI stroj «Singher» se prodaja zelo ugodno. Coroneo 1, mehanik. 634

POSTELJE L 90.— chiffoniers 220.— nočne omare 50.— vzmeti, žimnice, se prodajajo po nizkih cenah. Popolna soba L 900.— Fonderia 3. 611

GOSTILNA s koncesijo in inventarjem, v bližini kolodvora, s prikladnim prostorom za vsako trgovsko skladišče, se radi selitve takoj prodaja. Pojasnila daje A. Pegan, Matulje 617

GOSTILNA v sredini mesta se odda s koncesijo ali brez te. Iztoč do 100 litrov dnevn. Shajališče naših ljudi. S. Maurizio 3. 626

POZORI Krone, korale, zlato, platin in zobov. Je po najvišjih cenah plačuje edini groist Belle Vita, via Madonna 10, I. 32

PREPARATE za opešanje kože, za zobe, proti izpadanju las, neškodljive barve za lase ima lekarna v Il. Bistrici. 29/4

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Montecenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

KRONE IN GOLDINARJE plačujem vedno dve stotinki dražje, nego drugi kupci. Via Ponderes št. 6, I. 44

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi. Pertot, via S. Francesco 15, II. 45

Prodaja se (219)

LEPA VILA

v Mariboru

5 minut od glavnega kolodvora, s 3 stanovanji, lepo zaprto verando ter vrtom, vse v najlepšem stanju. — V hiši je vodovod ter električna razsvetljava.

Stanovanje je kupcu takoj na razpolago! Cena Din. 215.000.—. Natančnejši naslov in slika se dobi v upravnistvu lista.

Uvozna in izvozna trdva na debelo

Debiasio & Domenis

v Trstu, skladišča: via Coroneo št. 13, prosta luka 4, pritličje (transito) 73 ima v svojih skladiščih vedno bogato izbero najrazličnejše steklenine, češkega porcelana, vsakovrstnih servisov, steklenih šip za stavbe, emajlirane kuhinje, posode in lončenih izdelkov. Cene konkurenčne in solidna potrežba.

POZOR SLOVENCIM!

Za izrabo najboljših vodne moči v Sloveniji na Gorenjskem, 10 km od postaje Kranj, kjer je 1400 konjskih sil, se iščejo družabniki za napravo električne centrale in daljnogvoda, s skupnim kapitalom 2½ milijona lir. Razvoj industrije takoj mogoč. Vodna moč se eventualno tudi prodaja po ugodni ceni. Interesente naj se zgledajo pri Anoncnem zavodu Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 16/5

V naših oddelkih

ZA GOSPODE

ponujamo predmete zadnje novosti in najboljše vrste:

Srajce barvane
z 2 ovratnikoma, risba in barva zadnje novosti, velika izbira L 29.80 in 37.—
Spodnje hlače
bele in barvane L 13.50
Nogavice
dobre vrste, v vseh barvah L 1.90
fantazija, velika izbira pisane in barvane L 4.50
svil., raznobarvne L 5.50
fantazija, končne, moderne risbe L 8.50
Ovratnice
svilene, vedno novi dohodi L 7.50
(papillon) ozke, za pentlje, novost sezone L 3.50
svilene pletene 3 in 5 | Ovratniki
mehki „pique“ od L 1.50 naprej
Žepni robci
angleški, zajamčene barve 46/46
risbe „fantazija“, zadnja novost L 3.—
svileni moderni za prsni žep L 9.—
Naramnice
svilene s koščeniimi zaponki L 12.50
Podveze
bombažaste L 3.50 svilene L 6.—
svilene s koščeniimi zaponki L 7.50
Klobuki
slamniki, zadnji vzorci L 11.—, 13.50, 15.—
s klobučevine, moderne oblike L 29.— | Rokavice
ponarejeno usnje, pralne, rumene ali temne L 12.50
Piyamas
domača obleka, barvana, moderen kroj L 65.—
Obleke
gabardine, moderen kroj L 198.—
Površniki (Raigian)
cover-coat, iz same volne prvovrstna izdajava L 320
iz angleškega gabardina L 360.—
Dežniki
iz svile „gloria“ s koščeniim držajem L 29.80 |
|--|--|---|

Novi prihodi palic z veliko izbero.

Razum gori navedenih predmetov imamo v skladišču vse modne predmete in perilo, prikladno letnemu času, po absolutno konkurenčnih cenah

OHLE
Corso V. E. III. 16
Tel. 10-08
Corso V. E. III. 16
Tel. 24-24

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem

IZPOVEDBE GOSPICE HALCOMBE

Zadnje Foscovo vprašanje se je nanašalo na zunanost An. Catherick.

Kako izgleda? je odvrnil Pervsal. Opisem ti jo v dveh besedah. Ona je bolna predpoba moje žene.

Stol je zaskrpal in stebel se je spet stresel. Takrat je grof poskočil od začudenja.

Kaj!!! je vzkliknil.

Predstavljaj si mojo ženo po prestani težki bolezni ter dodaj k temu še lahke znake blaznosti, pa imaš Ano Catherick, je odgovoril gospod Pervsal.

Ali sta si v sorodu?

Niti najmanj.

In vendar sta si podobni.

Da. Čemu se smeješ? je vzkliknil Pervsal.

Morda svojim lastnim mislim, dragi prijatelj. Pomiri se, Pervsal. Spi, moj sin, spi spanje pravičnega, videl boš, kaj bom zate napravil, ko napoči dan, in obema bo pomagano. Tu notri, v svoji veliki glavi, imam načrte in projekte. Objubljam ti, da boš plačal te mehanice in da boš našel Ano Catherick, dam ti svojo najčastnejšo besedo! Ali nisem prijatelj, ki je vreden, da ga hraniš v najlepšem

kotičku svojega srca? Ali si ne zaslužiš onih denarnih predumov, na katere si me tako obzirno opozoril?

Karkoli počneš, ne žali več mojih čustev. Priznaj moje zasluge, Pervsal in posnemaj me, če moreš! Še enkrat ti odpustim! Daj mi še enkrat roko. Lahko noč!

Slišala sem, kako so se duri odprle in zaprle.

Ko sem se hotela dvigniti, me je tako zabolelo v životu, da sem morala počakati. Ko sem drugič poskusila, se mi je posrečilo, da sem se na mokri stehi dvignila na kolena.

Ko sem prilezla do stene ter se ob njej dvignila na noge, sem se ozrla nazaj in sem videla, kako se je zasvetilo okno grofove oblačnice. Moj upadajoči pogum je zopet zrastle.

Z očmi vprtimi v njegovo v njegovo okno sem se plazila korak za korakom ob zidu dalje.

Ura v stolpu je udarila četrto čez eno, ko sem položila roke na okno svoje sobe. Nič takega nisem ne videla ne slišala, iz česar bi se dalo sklepati, da me je kdo videl pri mojem povratku.

Dne 6. julija. — Osmo ura. Sonce stoji že visoko na jasnem nebu. Niti trenotek nisem bila v postelji, niti enkrat nisem zaprla svojih trudnih megljenih oči. Skozi isto okno, skozi katero sem včeraj gledala v temo, zrem danes v jasno jutranjo tišino.

Ce bi se mogla domisliti, kdaj sem prestala trepetati od mraza in je nastopil sedanjí občutek žareče vročine?

To je moglo biti pred solnčnim vzhodom, — da, čula sem, da je bila tretja popolnčna ura. Spominjam se tega časa, ker tedaj mi je hkratu postalo tako čisto in jasno v glavi in so v meni se vzbudile vse moči. Spominjam se impulza, ki me je pogнал, da sem šla in začela pisati, dokler imam še čas v oblasti, dokler mi je spomin še svež, da napišem njune besede, kakor so bile govorne.

Cemu pa sedim še vedno tu? Čemu utrujam svoje pekoče oči in svojo gorečo glavo s pisanjem? Čemu se rajši ne udeležim in odpočijem, da bi spanje ugasnilo v meni ta ogenj, ki me uničuje?

Ne upam si tega storiti. Popadel me je tak strah, kakršnega nisem še nikoli občutila. Bojim se te vročine, ki mi suši kožo in udarcev ter žumenja, ki ga čutim v glavi. Če se vlečem, ali bom imela pozneje še toliko zavesti in moči, da vstanem?

Oh, ta dež, ta dež — brezsrčni dež, ki je kriv, da sem otrpnila od mraza to noč!

Deveta ura. Ali je deveta ali še-le osma? Deveta. kajpak? Že zopet trepetam — trepetam po vsem telesu in v poletnem zraku. Ali sem tu sedela in zaspala? Ne vem, kaj sem delala.

Oh, moj Bog! ali bom zbolela?

Bolna, in v takem času! Moja glava — tako se bojim svoje glave. Še morem pisati, toda vrste se mi slapišajo pred očmi. Besede razločujem, Lavra — Lavra

znam napisati in tudi brati. Osmo ali deveta, koliko je bilo?

Tako mraz je, tako mraz — oh, ta sinočnji dež! In udarci ure; udarci, ki jih ne morem šteti, neprestano mi udarjajo v glavi —

Opomba.

(Na tem mestu postaja dnevnik nečitljiv. Dve ali tri naslednje vrste vsebujejo le besedne odlomke.

Naslednja stran dnevnika je pisana z drugo pisavo. To je pisava moškega; velika, odločna in pravilna; datum je »Dne 7. julija.«

Glasi se tako-le:)

Bolezni naše izvrstne gospiice Halcombe mi je dala priliko, da sem prišel do nepriznane kovanega duševnega užitka.

V mislih imam branje tega zanimivega tednika, ki sem ga ranovkar dokončal.

Obsega več sto strani. Mirne duše moram priznati, da me je sleherni stranica zanimala, poživljala in navduševala.

Za moža mojih čustev je zelo razveseljivo, da morem to reči.

Ti listi so nekaj izvanrednega. Obzirnost, ki sem jo tu našel, poudarjenost, nepavadni pogum, čudoviti spomin, očarajoči izlivi ženskega čustva so neizmerno povečali moje občudovanje za to božansko bitje, za to ponosno Marijano. Oris mojega lastnega značaja je čez vse more mojsrčkar. Potrjujem z vsem srcem vernost portreta. In zopet se moram priložiti proti trdovratni neizogibnosti, da so naju

različni interesi spravili v sovražno razmerje. Ako bi se bile razmere drugače zasukale, tedaj bi bila pač g. Halcombe vredna mene.

Čustva, ki prevzamejo moje srce, mi zatrjujejo, da izražajo te vrste, ki sem jih ranovkar zapisal, najčistejšo resnico.

Zapiram knjigo. Moj strogi čut poštenosti mi veljava, da položim knjigo (po rokah moje žene) zopet na njeno mesto, t. j. na pisateljsko mizo. Dogodki me ženejo prosto, razmere me silijo v resna podjetja. Velik uspeh se odpira mojim očem. Izpolnujem svoje poslanstvo s takim mirom, ki se meni samemu strah zdi. Le doprinos mojega občudovanja je moja last. In to občudovanje polagam s spoštljivo nežnostjo k nogam gospiice Halcombe, Molim za njeno ozdravljenje.